

Mattfolkin silta-alueen raakkukartoitus Ähtävänjoella 2018

Panu Oulasvirta

MARINE BIOLOGICAL AND LIMNOLOGICAL CONSULTANTS

Veneentekijäntie 4

FI-00210 Helsinki, Finland

Tel. +358 (0)45 679 0300

OTSIKKO: Mattfolkin silta-alueen raakkukartoitus Ähtävänjoella 2018

PÄIVÄMÄÄRÄ: 21.6.2018

TEKIJÄ(T): Panu Oulasvirta

JULKAISU: Alleco Oy raportti n:o 5/2018

JULKAISIJA: Alleco Oy, Veneentekijäntie 4, 00210 Helsinki, <http://www.alleco.fi>

VIITTAUSOHJE: Oulasvirta, P. 2018: Mattfolkin silta-alueen raakkukartoitus Ähtävänjoella 2018. Alleco raportti 5/2018.

Kansikuva: Ähtävänjokea ylävirtaan Mattfolkin siltaan päin © Panu Oulasvirta

Tämä työ perustuu Ramboll Oy ja Alleco Oy:n väliseen alikonsulttisopimukseen jokihelmisimpukoiden esiintymisen kartoituksesta Ähtävänjoella Mattfolkin sillan alueella.

1 Johdanto

Mattfolkin tien silta Ala-Ähtävän alueella on tarkoitus uusida. Ähtävänjoessa tiedetään esiintyvän jokihelmisimpukkaa eli raakkua (*Margaritifera margaritifera*). Raakku on luonnonsuojelulain (1096/1996) 38 §:n 2 momentin perusteella annetun luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) mukaan rauhoitettu laji. Sitä koskevat 39 §:n rauhoitussäädökset. Lisäksi se on 46 §:n perusteella säädetty uhanalaiseksi lajiksi ja 47 §:n perusteella erityisesti suojeltavaksi lajiksi, koska sen häviämishäly on ilmeinen. Jokihelmisimpukka kuuluu Euroopan Unionin Habitattidirektiivin liitteen II lajeihin, joiden suojelemiseksi on perustettava erityisen suojelun alueita. Raakku on luokiteltu Euroopassa äärimmäisen uhanalaiseksi (CR).

Tämän työn tarkoituksena oli selvittää esiintyykö raakkua Mattfolkintien tulevan siltatyömaan mahdollisessa vaikutuspiirissä. Työssä oli varauduttu mahdollisesti löydettävien raakkujen sirtämiseen joessa ylävirtaan pois siltatyömaan alta.

2 Työn suoritus

Maastotyöt tehtiin sukeltamalla 11–13.6.2018 välisenä aikana. Tutkimusalue ulottui nykyisestä Mattfolkin tien sillasta noin 240 metriä alavirtaan ja 30 metriä ylävirtaan päin (kuva 1). Ylä- ja alapisteen koordinaatit on ilmoitettu taulukossa 1. Sukellukset tehtiin linjasukelluksina joen poikki vedetyllä 48 tutkimuslinjalla. Linjoista 42 sijaitsi sillan alapuolella ja kuusi yläpuolella. Sukeltaja seurasi lyijyköydellä merkittyä linjaa ja havainnoi joen pohjaa lampun valossa linjaköyden molemmin puolin. Poikittaislinjojen lisäksi itse sillan alustan kaksi aukkoa tutkittiin havainnoimalla pohjaa silta-arkkujen seinämien välissä. Sukeltajina toimivat allekirjoittanut sekä FM tutkimussukeltaja Rami Laaksonen.

Tutkimusajankohtana Ähtävänjoen virtaama oli alle 5 m³/s ja vesi suhteellisen kirkasta, mikä takasi tutkimukselle suorittamiselle hyvät olosuhteet.

Kuva 1. Tutkimusalueen ala- ja yläraja (vihreät janat).

Taulukko 1. Tutkimusalueen ylä- ja alapisteen koordinaatit.

Piste	LAT	LON	Maamerkki
Alapiste	63° 37.633'	22° 58.017'	Talon laiturin vasemmalla rannalla sekä sähkölinja
Yläpiste	63° 37.567'	22° 58.327'	Koivu oikealla rannalla

3 Tulokset

Tutkimusalueelta ei löydetty eläviä raakkuja. Raakun tyhjiä kuoria löytyi kaksi kappaletta, joista toinen oli ehjä (kuva 2) ja toinen kauan aikaa sitten kuolleen yksilön kuoren kappaleita. Myös ehjän kuoren kuolemasta on todennäköisesti useita vuosia.

Raakun kuorien lisäksi tutkimuksissa havaittiin 20 elävää pikkujärvisimpukkaa (*Anodonta anatina*) ja 29 pikkujärvisimpukan kuorta.

Veden syvyys sillan alapuolella oli maksimissaan 4,6 metriä ja sillan yläpuolella runsas kolme metriä. Pohjan laatu sillan alapuolella oli hiekan, hiesun ja kivien muodostamaa mosaiikkia. Sillan alla pohja koostui kivistä ja sillan yläpuolella vallitseva pohjatyyppe oli hiekka/hiesu.

Kuva 2. Tutkimuksissa löytynyt raakun kuori.

4 Johtopäätökset

Koska tutkimuksissa ei löydetty eläviä raakkuyksilöitä, ei niitä myöskään tarvinnut siirtää eikä raakun esiintyminen muodosta estettä Mattfolkin sillan uusimiselle.

Helsingissä 21.6.2018

Panu Oulasvirta
Alleco Oy